

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Ханлар МАХМУДОВ

23 грудня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ПРОЄКТУВАННЯ

освітньо-професійна програма Підприємництво
спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь бакалавр

навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій

Полтава
2024 – 2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Організаційне проектування» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Підприємництво спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність ступеня вищої освіти бакалавр

Мова викладання: державна

Розробник: Світлична Алла, професор кафедри підприємництва і права, к.е.н., доцент

23 грудня 2024 року

Алла СВІТЛИЧНА

Схвалено на засіданні кафедри підприємництва і права протокол від 23 грудня 2024 року №13

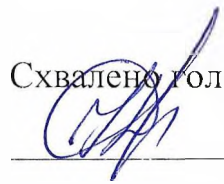
Погоджено гарантом освітньої програми Підприємництво

23 грудня 2024 року

Олена МИХАЙЛОВА

Схвалено головою ради якості спеціальності «Підприємництво та торгівля»

Наталія ДЕМ'ЯНЕНКО

протокол від 23 грудня 2024 року №4

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	4 (076ПТБД бд 2021)
Семестр	8
Лекції (годин)	22
Практичні (семінарські) (годин)	28
Самостійна робота (годин)	100
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування теоретичних знань і практичних навичок із методологічних та методичних основ проектування підприємницьких та торговельних структур, враховуючи відповідні законодавчі акти.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: «Економічна теорія», «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Організація та планування діяльності підприємств».

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

фахові (спеціальні):

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, підприємницьких і торговельних структур.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур.

ПРН 17. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

**Співвідношення програмних результатів навчання із
очікуваними результатами навчання**

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей	володіти основними прийомами делегування повноважень, вміти розподіляти права, відповідальність та обов'язки між виконавцями
ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур	знати основні поняття, методи та прийоми проектування підприємницьких та торговельних структур
	з використанням системного підходу, комплексно аналізувати діючі організаційні структури та структури управління підприємств та розробляти пропозиції щодо їх удосконалення
	оцінювати вплив внутрішнього середовища на вибір стратегії розвитку та структурну побудову організації
	визначати раціональні типи побудови організаційних структур та структур управління
ПРН 17. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів	формувати місію, цілі і стратегічні альтернативи розвитку організаційних систем з урахуванням потенціалу організації та факторів зовнішнього і внутрішнього середовища функціонування
	проекувати організаційні структури та структури управління в підприємстві і торгівлі, виходячи з обраних стратегій розвитку
	створювати ділянки, служби та підрозділи з урахуванням масштабів діяльності підприємницьких та торговельних структур
	моделювати організаційні проекти з врахуванням домінуючої організаційної культури
	володіти основними прийомами розв'язування проблем побудови/перебудови організацій в кризових ситуаціях

6. Методи навчання і викладання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *конспектування, виконання практичних завдань, виконання завдань самостійної роботи, розв'язування тестів.*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу та повизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.*

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, проектування професійних ситуацій, кейс-метод, «Мозковий штурм».*

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда;*

методи письмового контролю: *виконання практичних завдань, самостійна робота, розв'язування тестів.*

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет та завдання організаційного проектування

Тема 2. Підприємницькі та торговельні структури як об'єкт організаційного проектування

Тема 3. Основні складові та методологічні підходи оргпроекування

Тема 4. Етапи і методи організаційного проектування

Тема 5. Основні типи організаційних структур та структур управління в підприємстві та торгівлі

Тема 6. Ситуаційні чинники організаційного проектування

Тема 7. Організаційна культура як чинник забезпечення ефективності організаційного проектування

Тема 8. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти

Тема 9. Етапи і методи реорганізації підприємницьких та торговельних структур

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма здобуття освіти			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Предмет та завдання організаційного проектування	16	4	2	10
Тема 2. Підприємницькі та торговельні структури як об'єкт організаційного проектування	16	2	4	10
Тема 3. Основні складові та методологічні підходи оргпроекування	18	2	2	14
Тема 4. Етапи і методи організаційного проектування	16	2	2	12
Тема 5. Основні типи організаційних структур та структур управління в підприємстві та торгівлі	18	4	4	10
Тема 6. Ситуаційні чинники організаційного проектування	16	2	4	10
Тема 7. Організаційна культура як чинник забезпечення ефективності організаційного проектування	18	2	4	12
Тема 8. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти	16	2	2	12
Тема 9. Етапи і методи реорганізації підприємницьких та торговельних структур	16	2	4	10
Усього годин	150	22	28	100

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Оцінка зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, визначення місії, цілей та стратегії розвитку	2
Тема 2. Організаційні структури підприємств	4
Тема 3. Проектування раціональної організаційної структури підприємства	2
Тема 4. Розробка положення про структурний підрозділ підприємства	2
Тема 5. Аналіз штатної чисельності управлінського персоналу підприємства	4
Тема 6. Побудова і аналіз структури управління підприємства	4
Тема 7. Проектування удосконаленої структури управління підприємства	4
Тема 8. Розробка посадових інструкцій	2
Тема 9. Моделі структур управління підприємств в ринкових умовах	4
Разом	28

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Оцінка зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, визначення місії, цілей та стратегії розвитку	10
Тема 2. Організаційні структури підприємств	10
Тема 3. Проектування раціональної організаційної структури підприємства	14
Тема 4. Розробка положення про структурний підрозділ підприємства	12
Тема 5. Аналіз штатної чисельності управлінського персоналу підприємства	10
Тема 6. Побудова і аналіз структури управління підприємства	10
Тема 7. Проектування удосконаленої структури управління підприємства	12
Тема 8. Розробка посадових інструкцій	12
Тема 9. Моделі структур управління підприємств в ринкових умовах	10
Разом	100

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти з дисципліни не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей	Виконання завдань на практичних заняттях Виконання самостійної роботи
ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур	Перевірка конспекту Виконання завдань на практичних заняттях Виконання самостійної роботи Розв'язування тестів
ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з	Перевірка конспекту

організації діяльності підприємницьких і торговельних структур та розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів	Виконання завдань на практичних заняттях Виконання самостійної роботи Розв'язування тестів
--	--

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру у формі перевірки конспекту, виконання завдань на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, розв'язування тестів.

Семестровий контроль – оцінювання рівня засвоєння здобувачем вищої освіти всього обсягу навчальної дисципліни, проводиться у формі заліку.

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчій на 25% бал

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни,*
денна форма здобуття освіти

Назви тем	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	конспектування	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	самостійна робота	
Тема 1. Предмет та завдання організаційного проектування		5			5
Тема 2. Підприємницькі та торговельні структури як об'єкт організаційного проектування	3	5			8
Тема 3. Основні складові та методологічні підходи оргпроекування	3	5			8
Тема 4. Етапи і методи організаційного проектування	3				3
Тема 5. Основні типи організаційних структур та структур управління в підприємстві та торгівлі	3	5			8
Тема 6. Ситуаційні чинники організаційного проектування	3	5			8
Тема 7. Організаційна культура як чинник забезпечення ефективності організаційного проектування	3	5			8
Тема 8. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти	3				3
Тема 9. Етапи і методи реорганізації підприємницьких та торговельних структур		5	14	30	51
Всього	21	35	14	30	100

* додаткову кількість балів здобувач вищої освіти може отримати опублікувавши тези доповідей у межах тем дисципліни. Максимальна кількість балів за опубліковані тези – 10 балів –

додаються в кінці семестру

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання конспектування

Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, балів
Здобувач вищої освіти демонструє вміння працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей; володіння методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких і торговельних структур; вміння вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких і торговельних структур та розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.	на високому рівні – повний, логічно побудований конспект	3
	на достатньому рівні – конспект неповний та/або порушена логічність викладення матеріалу	2
	на низькому рівні – законспектовано менше 50% матеріалу	1
	конспект відсутній	0

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, балів
Здобувач вищої освіти демонструє вміння працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей; володіння методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких і торговельних структур; вміння вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких і торговельних структур та розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів	на високому рівні – ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, практичне завдання вірно виконане з обґрунтованими висновками	5
	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень теми, але присутні несуттєві помилки в оформленні висновків	4
	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень матеріалу; практичне завдання виконане з помилками, має поверхневі висновки	3
	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень матеріалу; наявні суттєві помилки	2
	на незадовільному рівні – ЗВО не демонструє знання і розуміння основних понять та положень матеріалу	1
	завдання не виконано	0

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

(1 бал за кожну правильну відповідь)

Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала
---------------------	-------------------------	-------

		оцінювання, балів
Здобувач вищої освіти демонструє вміння працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей; володіння методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких і торговельних структур; вміння вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких і торговельних структур та розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів	на високому рівні (95-100% правильно виконаних тестових завдань)	13-14
	на середньому рівні (80-94% правильно виконаних тестових завдань)	11-12
	на достатньому рівні (60-79% правильно виконаних тестових завдань)	8-10
	на низькому рівні (менше 60% правильно виконаних тестових завдань)	0-7

Шкала та критерії оцінювання самостійної роботи (презентація проекту)

Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, балів
Здобувач вищої освіти демонструє вміння працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей; володіння методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких і торговельних структур; вміння вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких і торговельних структур та розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів	на високому рівні – презентація наглядно ілюструє розроблений проект, доповідач дає вичерпні відповіді на питання	29-30
	на середньому рівні – презентація наглядно ілюструє розроблений проект, доповідач дає неповні відповіді на питання	24-28
	на достатньому рівні – презентація неповністю відображає зміст розробленого проекту, доповідач дає нечіткі відповіді	18-23
	на низькому рівні – презентація не відповідає вимогам, зміст проекту незрозумілий, доповідач не володіє матеріалом	1-17
	презентація не виконана	0

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер, мережа Wi-Fi, мультимедійне забезпечення (проектор), проекційний екран, презентації, Електронна бібліотека ПДАУ, Електронний репозитарій ПДАУ, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle

13. Політика навчальної дисципліни

1. Терміни виконання та перескладання регламентуються Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf> та Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному

університеті

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyprocesnasayt.pdf>.

Здобувач вищої освіти, який з поважних причин, підтверджених документально, не піднягав поточному контролю і набрав кількість балів меншу, ніж межа незадовільного навчання (не більше 59-ти балів за 100-баловою шкалою), зобов'язаний у тижневий термін після отримання довідки, затвердженої закладом охорони здоров'я або іншого підтверджувального документа, подати їх до директорату. У такому разі розпорядженням директора навчально-наукового інституту визначається термін ліквідації поточної академічної заборгованості і йому видаються аркуші поточної успішності здобувача вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який є недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю без поважної причини, має підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості, що розробляється працівниками директорату та затверджується директором навчально-наукового інституту. Термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості встановлює директорат, але зазвичай не довше, ніж два тижні після початку наступного навчального семестру.

Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

2. Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <http://surl.li/qsdxix> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <http://surl.li/bejgv>. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3. Відвідування занять. Згідно положення про організацію освітнього процесу ПДАУ, здобувачі вищої освіти зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини.

4. Неформальна/інформальна освіта

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf>.

Рекомендовані курси

Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Prometheus	Право на бізнес: як залучати ресурси на власну справу	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/pravo-na-biznes-zaluchennia-resursiv/
Prometheus	Проектний менеджер	https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/project-manager-plus/

5. Оскарження результатів оцінювання регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf>

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заява щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора навчально-наукового інституту.

Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Данилюк Т. І. Організаційне проектування підприємницьких, торговельних та біржових структур: конспект лекцій. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. 72 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/23232/3/OP_kl_danyliuk.pdf

2. Кукоба В. П. Організаційне проектування підприємства : навч. посібник / В. П. Кукоба. К.: КНЕУ, 2014. 420 с.

3. Монастирський Г. Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41366/1/TO_pidruchnyk_2020.pdf

4. Організаційне проектування: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 166 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/36607/1/OP%3Akl_20.pdf

5. Чернявський А. Д. Організаційне проектування : навч. посібн. / А. Д. Чернявський. К.: МАУП, 2005. 160 с.

Допоміжні

1. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Рута, 2021. 856 с.

2. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. / укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41193/1/Managment.pdf>

3. Додонов О.Г., Кузьмичов А.І. Д60 Мережеві організаційні структури управління. Моделювання та візуалізація засобами Excel. К.: Видавництво Ліра-К, 2021. 264 с.

4. Основи менеджменту. Теорія і практика : Навч. посіб. / Г.С. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканевич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпуринда, Г.П. Сиваненко, О.І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г.С. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 528 с.

5. Світлична А.В., Дем'яненко Н.В., Конопльов В.О. Формування соціальної відповідальності аграрних підприємств як чинник сталого розвитку сільських територій. *Підприємство і торгівля: Збірник наукових праць*. 2021. Вип. 31. С. 62-67.

6. Світлична А.В., Кріль Є.В. Сутність організаційного проектування та його місце в стратегічному управлінні підприємством. *Інфраструктура ринку. Електронний науково-практичний журнал*. 2024. Вип.76. С. 112-116

7. Світлична А.В., Сурнін К.А. Для чого організації місія та візія. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики* : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 18 травня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 52-53.

8. Організаційний дизайн [Електронний ресурс]. URL: https://pidru4niki.com/67925/menedzhment/organizatsiyniy_dizayn

9. Хміль Ф. І. Основи менеджменту : підручн. / Ф. І. Хміль. К. : Акадам-видав, 2007. 576 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Президента України – www.president.gov.ua
3. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
4. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua
5. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua
6. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
7. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>
8. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>
9. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua
10. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>
11. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>
12. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова – <http://www.uceps.com.ua>
13. Центр антикризових досліджень – <http://www.anticrisis.come.to>
14. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>
15. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>
16. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbvu.gov.ua
17. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/